

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【撒奇萊雅語】 高中學生組 編號 2 號

bali

kita tuyni u “bali” caay katakah, u bali kaliyuhan namakay cuwaay
hakya muculal nayi’ ku matinengay, nayay ku kulit i sasuma nu puu’ beliw
sa ku bali i uzip cay kaleca ku saepi’, u lalud i sasa nu kilang mikisapi’
sademsem zahkez ku balucu’.

mabeliw nu bali ku lutulutukan u balu lutuk tansul mikilul tu bali
mipayapay mahiza musalukyaway, i tapuku matumes bangsis nu balu, nika
caay ka azih ita ciniza, caay katiyung aca ciniza. uzuma mahiza u damsabay
a wina mihima midiput, haymaw sa mitiyung tu bihid isu, uzuma satu
mahiza u masingkiay makatalay a tademaw, tunutuwa’ amisetul tu uzip isu.
bali. sasumasumad sa kaliyuhan ku mahiniay nu lahad.

mahicaay malabali hakya? uyni u culil nu lahud a mala bali, uyzasa
uzuma dadawa ku culil, uzuma mahaymaw ku culil, cayay ka
mamazatengay nu mita u tademaw, cayahaca kakuwan nu mita. i hekal izaw
ku enemay a bali musaungay muculil, kuyni u saungay culil nu bali u “zazan
nu bali”, mala aenengan, pasayza atu sakalamkam masazuma hawsa, a
mucula ku masazumaay a bali, masazuma ku liwliw izahenay ku
masazumaay a akuti’ a mala sazuma a bali.

tademaw matineng mihiza tu nu baliay a kawaw, misanga’ tu
dadikecan yadah a lamangan canacanan a tuudan, amipacaka tu sakauzip nu
tademaw. patinaku tu payapay, belbel uyza amin nau bali amasala
saungayay icilangay a dadikecan. kuyni a sadikec i laylay nu tademaw
matulin masuped tu i malebut a mihecaan, cay ka hedaw cay kapawan,
tademaw tabaki kuni kasumad u malukay atu saculi.

bali nu taha ku mahiniay, taneng paka lihalay padaesu tu tademaw
ciniza. malecad paka ciyung tu tademaw. kahapinangan ku mahiniay baliyus
uyzaan u bali atu udad ku misanga’ay, baliyus uyza bali atu udad ku
patebucay mahapinan ku mahiniay. lalangawan nu baliyus i pabaw nu bayu
a akuti’, tizaay ku talakaway a lahut, masibet ku nanum nu bayu
mapabuwah katukuh i tapuku, malasa upuan nu punelay a bali. pakayni i
bali nu sumad atu hekal uzip ku miliyucay, micumuday a bali a mikilul
malineng. amala cacayay mubelihay a zinum nu tuki malineng i aliyut nu
bali. anu caay katasasa ku lahud, uyni akuti’ay a bali malineng asatabaki
icelang sazikuzay a mala baliyus tu.

風

我們對於「風」並不陌生，卻不知道風從哪裡來，四季的風都不一樣，夏天的風吹在身上，心裡就很舒服。風吹著草原，草飄來飄去像在跳舞，在天空飄，充滿著花香，但我們既看不見、也摸不到。它有時像個慈祥的母親，輕輕撫摸，有時又像狂暴惡徒，瘋狂攻擊著你。風，是變化無常的自然現象。

風是空氣的流動，速度有快有慢，這是人難以想像也無法控制的。地球上有六個空氣流動的系統，稱為「風帶」，當位置、方向和速度不同時，風就會不同，地形與溫度也會造成不同的風。

人類利用風製作出許多工具，例如帆船、風車。這些工具改變了人類的交通與農業，並擁有千年歷史，不會消失，也不會被忘記。

風是大自然現象，風能帶來幸福，同時也能帶來災害。颱風就是最明顯的例子。颱風發源於熱帶海面上，高溫使大量海水蒸發，形成低氣壓中心。隨著氣壓的變化和地球自身的運動，流入的空氣形成一個逆時針旋轉的空氣漩渦。只要氣溫不下降，熱帶氣旋就會越來越強大，最後就形成颱風。